

σιν τῆς ἐργασίας, διὰ τὴν ἡναι βέβαιος ὅτι δὲν θέλει πράττει τίποτε. Ἐννοεῖτε τὸν θρίαμβόν του, ὅτε ἀπεκάλυψε τὸ μουσικὸν τῆς γεννήσεώς του! Ἐνόμισεν αὐτὸν πάραυτα μεγίστῃ τῆς Ἰσπανίας. Ἐδέχθη μόλταυτα γὰρ λάβη μαθήματα παρὰ τοῦ βασιλικοῦ ἀδελφοῦ του, ἐλπίζων νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν του, διὰ τῆς πλαγίας ταύτης ὁδοῦ.

Τὴν ἐπαύριον λοιπὸν ἦλθε, φέρων μεθ' αὐτοῦ καὶ τὸν ὀκριβαντα.

— Ἄς ἰδῶμεν τί γνωρίζεις νὰ κάμῃς, τῷ εἰπεν ὁ πρίγκηψ, δίδων εἰς αὐτὸν ἀνθοδέσμη, διὰ νὰ τὴν ζωγραφίσῃ ἐπὶ τοῦ φαρφουρίου. Δι' αὐτὴν τὴν ἐργασίαν θὰ πληρωθῇς ἑκατὸν ρεάλια, ἐὰν ἐκτελεσθῇ καλῶς.

Ὁ Ἰωσή ἐσχέδιασε βραδέως σχέδιόν τι ἀνευ ἀποτελέσματος.

— Δὲν εἶναι τοῦτο! ἀνέκραξεν ὁ Δὸν Ζουάν, δ-
στις ἔρριψε τὰς ἐπισήμους ἐπιστολάς καὶ ἔλαβε τὴν γραφίδα. Ἐχάραξε δὲ εἰς ὀλίγων λεπτῶν διάστημα ἀξιοθαύμαστον ἀνθοδέσμη, τοῦ Τριάξ θεωροῦντος ἐν ἑκστάσει μεγίστη.

— Ἰδοὺ πῶς ἐργάζονται! ἐπρόσθεσεν ὁ πρίγκηψ. Ἐλθέ, ὅταν κάμῃς καὶ οὐ τοιαύτην ἐργασίαν.

Ὁ Ἰωσή ἐνεφανίσθη τὴν τρίτην ἡμέραν. Τὸ σκιαγραφημά του ἦτο πάντοτε μέτριον. Ὁ Δὸν Ζουάν τὸ ἔκαμε καὶ πάλιν. Μετ' ὀλίγον τὸ ἀγγεῖον, τὸ σθαρὲν ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ καὶ ἀνασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, ὅστις ἐπλήρωσε τὰ ἑκατὸν ρεάλια, εἶχεν ἀποπεράτωθῃ. Ὁ Ἰωσή, ὡς συμβαίνει, ὅτε τις συνεργάζεται μετ' ἄλλου, οἰκαιοποιήθη ὅλην τὴν ἐργασίαν, ἔκρινεν ὅτι ὁ πρίγκηψ εἶχε διορθώσει ὀλίγα τινα, ὅτι τὰ ἔφθειρε μάλιστα, καὶ ἦτον ἔτοιμος ν' ἀρχίσῃ ἐκ νέου.

Τὸ ἀγγεῖον καὶ πολλὰ ἄλλα, λαβόντα φήμην τινα εἰς Βούργον, ἔδωσαν αἰτίαν εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ἀρίστην ἐμπειροπράγμονα, νὰ παρακαλῇ τὸν δὸν Ζουάν νὰ παραγγεῖλῃ εἰς τὸν προστατευόμενόν του ἐπιτραπέσιον δίσκον χιλίων διστηλών.

— Ἐχεις δύο μῆνας δι' αὐτὴν τὴν ἐργασίαν, τῷ εἶπεν ὁ πρίγκηψ, ἐργάσου μὲ προσοχήν, ὡς σοὶ ἔδειξα καὶ κατὰ τὸ σχέδιόν μου. ἐγὼ δὲ θέλω ὑποτάξαι εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τὴν Καταλονίαν.

Καὶ ὁ μὲν Δὸν Ζουάν ἐπανῆλθε νικητὴς μετὰ τὴν παράλευσιν τῶν δύο μηνῶν. Ὁ δὲ Ἰωσή παρέδωκεν ζωγραφημά τι, ἀλλ' οὐδεμίαν ἔχον ἀξίαν. Ὁ πρίγκηψ ἐπαρουσίασεν αὐτὸ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον, παρόντος καὶ τοῦ Ἰωσή, ἀλλὰ προσθέτων εἰς αὐτὸ καὶ δευτέρον τι δίσκωμα ἀξιοθαύμαστον, πρὸς μεγίστην ἐκπληξιν τοῦ Τριάξ.

— Ὁ Καλλιτέχνης μας, εἶπεν εἰς τὸν ἀρχιερέα, ἔκαμα δύο ἔργα. Ποῖον ἐκλέγετε ἡ Πανιερότης Σας; Θέλετε νὰ δοκιμάσετε τὴν φιλοκαλίαν μου, ἀπεκρίθη ὁ ζηλωτὴς μεδιῶν. Αὐτὸ εἶναι χυδαῖον ἔργον, ἐν ᾧ ἐκεῖνο εἶναι ἀριστοῦργημα.

Καὶ ἔλαβε τὸν δευτέρον δίσκον, προσκαλῶν τὸν Τριάξ νὰ θέσῃ τὴν ὑπογραφήν του.

Τότε ὁ πρίγκηψ ἔγραψε κάτωθεν τοῦ ἀριστοτεχνήματος: *Don Zouar, el Austriaco*. ἐπειδὴ, πραγματικῶς, τὸ ἔργον ἦτον αὐτοῦ. Τὸ εἶχε τελειώσει μετὰ δύο μαχῶν.

10Μ. Δ'. (Φυλλάδ. 87).

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐξεπλάγῃ· ὁ Κ. Ἰωσήs ἔμεινεν ἑκθαμβὸς καὶ ἀμηχανῶν.

— Τοῦτο εἶναι τὸ τελευταῖόν μου μάθημα, τῷ εἶπεν ὁ δὸν Ζουάν. Σοὶ ἀφίνω τὰ χίλια διστηλα· ἀλλὰ διὰ νὰ ἦσαι ἀξίος νὰ ζῇς ὡς πρίγκηψ, ἐργάσου καὶ ὡς πρίγκηψ.

Πλὴν καὶ τὸ μάθημα τοῦτο ἔγεινεν ἐπὶ ματαίῳ, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ! Ὁ ἀδιόρθωτος Τριάξ δὲν ἔκαμε καὶ ἐν ἔργον ἀξιόλογον καὶ ἔζητε μέχρι τέλους διὰ τῆς εὐφυίας τοῦ βασιλικοῦ ἀδελφοῦ του, ὅστις συλλυπούμενος αὐτὸν, ἀπετελείωνε καὶ καθάεζις τὰς ἐργασίας του, αἵτινες ἐπροξένουν εἰς τὸν ὀκνηρὸν τιμῇ.

Ἄλλ' ἡ ἱστορία, ἐκθειάζουσα μόνον τὸν ἀξίον ἐκθειασμοῦ ἄνδρα, ἐλησμόνησε τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωσήs καὶ ὁ Καρβένιος ἐδεδαίωσεν δι, « ἂν ὁ δὸν Ζουάν δὲν ἔγεν-
νᾶτο ὑπὸ βασιλικὸν διάδημα, ἦθαλε δυνηθῇ νὰ ζῇσι βασιλικῶς ἐκ μόνου τοῦ προϊόντος τῆς γραφίδος του. »

Ἦττον εὐτυχὴς ὡς στρατηγὸς καὶ πολιτικὸς, ἡ-
τήθη ὑπὸ τοῦ Τουρέννου εἰς τὰς Δύνας (Dunes), ὑ-
πὸ τῶν Πορτογάλων εἰς Ἑστρέμος, καὶ ὑπὸ τοῦ πα-
τρὸς Νιτάρδου εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀντιβασιλείας. Γενόμενος, τέλος, πρωτοπουργὸς τοῦ ἀδελφοῦ του Κα-
ρέλου Β', ὑπέκυψεν, ἀναδεχθεὶς τὸ μέγα ἔργον τοῦ ν' ἀνυψώσῃ τὴν Ἰσπανίαν, καὶ ἐτάφη εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Βούργου, ἐντὸς μεγαλοπρεποῦς τάφου, ἀξίου καὶ τοῦ καλλιτέχνου καὶ τοῦ πρίγκηπος.

Μετάφρ. Π. Η.

ΗΘΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ.

Η ΚΛΕΜΕΝΤΙΝΗ.

« Δὲν πρέπει νὰ ζητῶμεν ἐν γένει τὴν εὐτυχίαν οὔτε πολὺ ὑψηλὰ, οὔτε πολὺ μακρὰν ἡμῶν. Ἡ εὐτυχία εἶναι πάντοτε πλησίον μας, εἰς τὴν κοινωνικὴν τάξιν ἐν ᾗ ἄνωθεν ἐκλήθημεν, ἐὰν ἡσέυρωμεν νὰ τὴν βελ-
τιώμεν διὰ τῆς καρτερίας μας, ἀντὶ νὰ τὴν καταστρέ-
ψωμεν διὰ τῆς ὑπεροψίας μας. »

Οὕτως ὠμίλει ὁ γέρον Ἰερώνυμος πρὸς τοὺς ἐκ-
γόνους του, συνηγμένους κύκλῳ αὐτοῦ περὶ τὴν ἐστίαν, κατὰ τινα χειμερινὴν ἐσπέραν.

« Εἶναι ἀναμφισβήτητος καὶ καταφανὴς ἀλήθεια τοῦτο, φίλοι μου, ἐξηκολούθησεν ὁ γέρον, βλέπων τοὺς νέους ἀκροατάς του, σείοντας τὴν κεφαλὴν μὲ ὕ-
φος ἀμφιβολίας, καὶ ἂν διὰ πολλοὺς ἐξ ὑμῶν εἶναι ὀ-
λίγον τι αὐστηρῶς ἐκπεφρασμένη, θέλω ἀποπειραθῇ νὰ καταστήσω τερπνὸν τὸ μάθημά μου διὰ τίνος πα-
ραδείγματος. Διὰ τῆς λείψεως τερπνὸν μὴν ὑπολάβετε δι' ἡ ἱστορία μου θὰ σὰς κάμει νὰ τραπήτε εἰς παιδρό-
τητα! Ἡ ἠθικὴ ἵνα ὠρεθῇ τὸς ἀκούοντας, πρέπει νὰ ἔχη τι αὐστηρὸν, διότι πολὺν χρόνον μένει ἐντετυ-
πωμένη εἰς τὴν μνήμην μας ὅτι μᾶς ἀπέσπασε δά-
κρυα, ἐν ᾧ συνήθως λησμονοῦμεν ταχέως ὅτι παιδρό-
τητα καὶ γέλωτα μᾶς ἐπροξένησε. »

Πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν, νέοι φίλοι μου, ὁ μαργα-

ρίτης τοῦ χωρίου τοῦ Ἀγ. Ὑβου ἦτον ἡ Κλεμεντίνη. Ἡ μαύρη κέμη της κατέβαιναν δμαλὴ ὡς ταινία ἐπὶ τοῦ μετώπου της, ἡ ἀνθηρότης τῶν παρειῶν της ὑπερέβαινε τὴν τῶν ῥόδων, καὶ ποτὲ γλαυκὰ ὄμματα δὲν ἐτόξευον ἀγγελικώτερα βλέμματα. Τὴν Κυριακὴν, ὅτε ἡ Κλεμεντίνη ἤρχετο μὲ τὰς συντροφούς της νὰ χορεύσῃ εἰς τὸ ἐκτεταμένον λειβάδι, τὸ κείμενον ἀπέναντι τῆς ἐκκλησίας, πάντες οἱ νέοι ἐσπυδον συγχρόνως ζητοῦντες νὰ χωρεύσῃ μετ' αὐτῆς. Ὁ ξένος ἤθελε βεβαίως καταπλαγῇ βλέπων, ὅτι αἱ φίλαι τῆς Κλεμεντίνης δὲν ἦσαν ζηλότυποι διὰ τὴν ὑπεροχὴν της ταύτης, ἀλλ' ἅμα ἐγνώριζεν αὐτὴ, εὗρισκε τὸ πρᾶγμα φυσικώτατον. Οἱ θρίαμβοι της τόσον ὀλίγον τὴν καθίστανον ματαίαν, ὥστε ὄχι μόνον αἱ κόραι τοῦ χωρίου τῇ ἐσυγχώρουν, ἀλλ' ἐφαίνοντο συμμεριζόμεναι τὴν εὐτυχίαν της.

Ἐν τούτοις, ἡ τελειότης εἶναι πρᾶγμα δυσεὐρητον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου μας εὗρον νὰ προσάψωσι ἐλαττωμά τι εἰς τὴν Κλεμεντίνην, ἐφαίνετο εἰς αὐτοὺς πολὺ λογίαν! Ὁ τίτλος εὖτος, ὁ τιμῶν σήμερον τὸν ἄνδρα ἢ τὴν γυναῖκα, ὁσάκις φέρουσιν αὐτὸν, ἐξέλαμβάνετο τότε ἐπὶ κακοῦ, καὶ ὀλίγων μόνων γνώσεων ἤρκει νὰ ᾖναι κάτοχός τις διὰ νὰ γείνη ἄξιος αὐτοῦ. Ἀλλὰ, μὴ στοχασθῇτε, τέκνα μου, ὅτι ἡ ἀνατροφή τῆς Κλεμεντίνης ἦν τοσοῦτον ἐντελής, ὅσον ἡ τῆς θυγατρὸς τοῦ κυρίου μαρκεσίου, τοῦ γείτονός μας. Ἡ Κλεμεντίνη ἤξευρε ν' ἀναγινώσκει καὶ νὰ γράφῃ ὀπωσοῦν καλῶς, ὁ δημοδιδάσκαλος ἐδεξάμην μάλιστα ὅτι δὲν ἔκαμνεν ὀρθογραφικὰ λάθη, ἀλλὰ δὲν ἦτον ἀρμόδιος νὰ κρίνῃ, ἐπειδὴ ὠμίλει τὴν χυδαίαν διάλεκτον τοῦ τόπου καλῆτερον τῆς Γαλλικῆς. Παρὰ τὴν παιδείαν της ταύτης, θεωρουμένην τότε ὡς πολυτέλειαν, σήμερον δὲ ὡς ἀναπόφευκτον εἰς πάντα, εἶχε καὶ ἄλλα προτερήματα, τὰ ὅποια καὶ αὐτοὶ οἱ ἦτον αὐστηροὶ τοῦ χωρίου τῇ ἐσυγχώρουν μετὰ δυσκολίας. Ἐκέντα μετὰ

μεγίστης ἐπιτηδεϊότητος, ἐσκιαγράφει ἐντέχνως ἐπὶ τοῦ χάρτου πρόσωπα ἀνθρώπινα, καὶ ἐτραγῶδει ὡς ἀηδὼν ὑποκρούουσα τὴν κιθάραν της.

Ἡ ἀνατροφή αὕτη, παραπολὺ λαμπρὰ ἀναμφιδόλως διὰ τὴν θυγατέρα πτωχοῦ κτίστου, ἐδόθη εἰς τὴν Κλεμεντίνην ἀπὸ τὴν ἀνάδοχόν της, τὴν βαρόνην Σοφίαν... Τοῦ φρουρίου, τοῦ φέροντος τ' ὄνομα τοῦτο, διατηρεῖται ἀκόμη ὁ τελευταῖος πύργος ὀπισθεν τοῦ χωρίου, τὸν γνωρίζετε, παιδία μου, ἐκεῖ διήνυσε τὴν παιδικὴν της ἡλικίαν ἡ Κλεμεντίνη. Ἡ μήτηρ της, θαλαμηπόλος τῆς κυρίας βαρόνης, ἀπέθανε μετὰ ὀλιγοήμερον ἀσθένειαν, ἀφιερώσασα τὸ βρέφος της εἰς τὴν ἀνάδοχόν του. Ἡ βαρόνη καλοκάγαθος γυνή, ἐξεπλήρωσεν εὐγενῶς τὴν ἐντολὴν της, καὶ ἡ Κλεμεντίνη ἡῶν πλησίον της μητρικὴν περιποίησιν καὶ στοργήν. Ἀνατρέφουσα αὕτην σχεδὸν ὡς τὴν ἰδίαν θυγατέρα της, σκοπὸν εἶχε θεαίως ν' ἀφήσῃ ἀρχετὴν περιουσίαν εἰς τὴν ὀρφανήν, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ κατωτέρα τῆς ἀνατροφῆς της. Ἀλλ' ἡ θεία Πρόνοια ἄλλως ἀπεφασισέν. Ὁ θάνατος ἀφῆρπασε τὴν ἀγαθὴν βαρόνην, καθ' ἣν στιγμὴν ἐμελλε νὰ τακτοποιήσῃ τὴν διαθήκην της, καὶ ἡ παρ' αὐτῆς προστατευομένη, τὴν ὅποιαν ἡ ἀπληστος τῆς θαρόνης οἰκονομία πρὸ πολλοῦ ἐφθύνει, ἔμεινεν ἄνευ πόρου. Ἡ ἐγκαταλειμμένη κόρη ὑπέφερε τὴν δυστυχίαν της μὲ ἀξιοθαύμαστον γενναιοψυχίαν, καὶ ἐξ ὧν τῶν ἀγαθῶν, τῶν ὁποίων ὁ οὐρανὸς τὴν ἀπεστέρει, ζωηρότερον πάντων ἐπένευσε τὴν εἰλοστοργίαν τῆς ἀναδόχου της. Φίλοι τινὲς ἐν τούτοις, ἐλθόντες εἰς βοήθειάν της, τῇ ἐπρόσφερον θέσιν ἐπικερδῆ ὡς θαλαμηπόλον παρὰ τῇ δουκίσσῃ Δεσπάρ. Κατ' ἀρχὰς ἀπεποιήθη, μὴ θέλουσα ν' ἀφήσῃ τὸν πατέρα της, ἔπειτα ἡ μόνωσις καὶ ἡ στυχία τῶν ἀγρῶν ἤρρεσκον μᾶλλον εἰς τὴν ἀγνὴν καρδίαν της. Οὐδεμίαν λέξιν παραπόνου ἡ πόθου ἐπρόφεραν τὰ χεῖλη της μετὰ τὴν νέαν της κατάστασιν. Ἐγνώρισεν ὅτι ἡ ἀσφαλεστέρα εὐτυχία εἶναι ἐκεῖνη, ἣν ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει εἰς ἕκαστον, (ἀλλὰ διατὶ ἐλησμονήσῃ βραδύτερον τὴν ἀλήθειαν ταύτην;) καὶ ἡ ἰδία ἐξηγήθη, μεταδίδουσα νὰ λάβῃ ὕδωρ εἰς τὴν πηγὴν μὲ μίαν φίλην της, τὴν ἀπόφασίν της τοῦ νὰ γείνη ἐκ νέου ἀπλὴ χωρική. Ἐν συντόμῳ, ἀπεκδύθη τὴν κομψὴν ἐνδυμασίαν, τὴν ὅποιαν ἔφερον ἀπὸ τῆς παιδικῆς της ἡλικίας, ἐνεδύθη, χωρὶς νὰ ᾖναι ὀλιγώτερον θελκτικὴ, τὸν ἐξ εἰρίου χιτῶνα, τὸ κεφαλόδεμα μὲ τὰς μακρὰς ἄκρας πιπτούσας ἐπὶ τῶν ὤμων, καὶ ἤλθε νὰ διευθύνῃ τὸν πτωχὸν οἰκίσκον τοῦ πατρὸς της. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ὠδήγει καθεκάστην τὴν δαμαλιν εἰς τοὺς ἀγρούς, καὶ εἰργάζεται, ὡς νὰ μὴν ἐπραξεν ἄλλο τι ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν της, εἰς πάσας τὰς ἐργασίας τῶν ἀγρῶν, τὸν δὲ χειμῶνα ἐνήθε τόσον ἔριον, ὅσον ἡ πλεον φιλεργος μήτηρ τῆς οἰκογενείας. Ποτὲ πλεον δὲν τὴν ἤκουσα οὐδὲ νὰ τραγῶδῃ, οὐδὲ νὰ παίξῃ τὴν κιθάραν. Ἡ κομψὴ ἀναδεκτὴ τῆς βαρόνης ἔμεινεν ἐκ νέου ἡ ταπεινὴ θυγάτηρ τοῦ γέροντος Βιρῶ.

Τρία ἔτη παρῆλθον καὶ ἡ Κλεμεντίνη ἐγίνετο ἐπὶ μᾶλλον ὠραιότερα, καὶ διὰ τῆς φιλοφροσύνης της καὶ τῆς γλυκύτητός της εἴλκευ τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν ἀγάπην ὧν. Οἱ πλουσιώτεροι ἀγρονόμοι τῶν περὶ, γοητευόμενοι ἐκ τῆς καλῆς της διαγωγῆς, καὶ τῆς ἐπιδεξιότητός της περὶ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν δὲν ἦναντιοῦτο εἰς τὴν ἐπιθυμίαν, τὴν ὅποιαν ἐδεῖκνυντο οἱ υἱοὶ τῶν νὰ τὴν νυμφευθῶσιν· ἀλλὰ πρὸς μεγίστην ἐκπλήξιν

πολλῶν, ἡ Κλεμεντίνη ἀπεπειθήνυ εὐγενῶς ὄλας τὰς κατ' ἐπανάληψιν γινομένης προτάσεις. Οἱ εἰσὶμοι αὐτοὶ χωρικοί, δὲν ἐννόουν πῶς ἡ Κλεμεντίνη δὲν ἐλογίζετο εὐτυχίαν τὸν πλοῦτον, καὶ πῶς ἦτον δυνατόν νὰ προτιμήσῃ αὐτοῦ τὴν πτωχὸν καὶ πεπεισμένον, ἀπὸ τὸν πλοῦτον καὶ ἀπαίδευτον. Τὸ ἐκάντευσε αὐτοῦ, καὶ δὲν θὰ σὰς κρύψω, παιδιά μου, διὲ ἡ ὠραιότης καὶ πρὸ πάντων ἡ φρόνησις τῆς Κλεμεντίνης προήγαγεν εἰς ἐμὲ θαθεῖαν ἐντύπωσιν. Οὐδ' ἐγὼ τῆς ἀπήρεσκον ὡμοιάζωμεν πολὺ κατὰ τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καὶ τοῦ αἰσθάνεσθαι, καὶ μεμονωμένοι πῶς ἐν μέσῳ ἐκείνων, μετὰ τῶν ὁποίων ἐζώμεν, προσηγγίσαμεν ἀλλήλους χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῶμεν. Ἡ Κλεμεντίνη ἡγάπα νὰ περιδιαβάζῃ, καὶ ἐκάντευσε μακρυνούς περιπάτους εἰς τὰ δάση, συνόδευμένοι ὑπὸ τινος ἐξαδέλφου τῆς, ἀνεγινώσκουμεν ὁμοῦ τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ἀνεγίνωσκεν ἄλλοτε μετὰ τὴν καλὴν τῆς ἀνάδοχον, τῇ ὠμίλουν περὶ τῶν θεολογῶν, ἅτινα παρέχει ἡ κατάλληλος συζυγία, αὐτῇ δὲ ἔλεγε τὴν εὐτυχίαν τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ αἰσθάνεται ἡ μήτηρ πλησίον τῆς κοιτίδος τοῦ υἱοῦ τῆς. Καθεκάστην αἱ συνομιλίαι μας ἐγίνοντο διεξοδικώτεραι, καὶ αἱ ὠραὶ ψιθιῶν ταχυπετεῖς... Τὶ τὸ θέλετε, παιδιά μου, παρ' ὅλῃν ἡ Κλεμεντίνη ἤθελε γίνῃ μάμμη σας ἡ πτωχὴ κόρη! Ὅποια διαφορὰ εἰς τὴν τύχην τῆς! ἤθελεν εἶναι σήμερον ἐδῶ πλησίον μου, ὡς ἡ γραῖα μου Ἰωάννα, καὶ αἱ ἐνθυμήσεις τῶν εὐτυχῶν ἡμερῶν μας ἤθελον ἐρχεσθαι νὰ θερμαίνωσι τὰ ἔτη τοῦ γήρατός μας, ὁ δὲ τάφος δὲν ἤθελεν ἀκόμη περιελθεῖν τὸ ἀγγελικώτερον πλάσμα, ὅπερ ὁ Θεὸς ποτε ἀπέστειλεν ἐπὶ τῆς γῆς...

Μιὰ ἡμέρα, προσέβησαν πολιτικάι τινας ταραχαὶ εἰς τὸν τόπον. Στρατιωτικόν τι σῶμα ἐστάλη ἀπὸ τὴν πλησίον πόλιν διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τάξιν. Ὁραῖος τριακοντούτης νέος, ὁ συνταγματάρχης Ἀλφρέδος ἐδιοῖκει τὸ τάγμα αὐτοῦ. Ὁ Κύριος Ἀλφρέδος εἶδε τὴν Κλεμεντίνην εἰς τὸν χορὸν τῆς Κυριακῆς ἦτο ἀξιωματικὸς μετὰ τῶν ὠραιότερων, καὶ πολλὰ ὠραν τὴν ἐθεώρησεν. ἡ γαλήνη τῆς καρδίας του ἐταράχθη καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν ἀνυπομονησίαν του, τὴν ἐπιοῦσαν εὔρε πρόφασιν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν καλύβην τοῦ κτίστου. Οἱ εὐγενεῖς τρόποι του, ἡ γοητευτικὴ λαλιά του ἤρσαν εἰς τὴν Κλεμεντίνην. Ἐπανελάβε τὰς ἐπισκέψεις του, καὶ ταχέως ἡγάπησε σπουδαίως ἐκείνην, τὴν ὁποῖαν κατὰ πρῶτον μίαν μόνον στιγμήν ἤθελε ν' ἀγαπήσῃ. Ἀλλὰ φεῦ! ὁ ἔρωσ τοῦ δὲν ὡμοιάζε τὸν ἔρωτα τῶν ἀπλῶν κατοίκων τοῦ χωρίου! Ἀνωτέρας τάξεως ἀνὴρ, ἡ ὥστε νὰ συζευχθῇ τὴν Κλεμεντίνην, μ' ὅλην τὴν ὑπεροχὴν τοῦ πνεύματός τῆς, τὴν ὁποῖαν ἀκολουθῶς περὶτῆρσεν εἰς αὐτήν, ἀπεπειράθη νὰ τὴν παρασύρῃ τῆς ὁδοῦ τῶν καθηκόντων τῆς. Ἀλλ' ἡ νέα κόρη τὸν ἀπέκρουσε μετὰ καταφρόνησιν, καὶ τοῦ ἀπηγόρευσε νὰ διαδῇ ποτε τὸ κατώτερον τῆς πτωχικῆς καλύβης τῆς. Ὁ ἀγὼν οὗτος ἦτο μέγας, εἰς τὴν καταστάσιν τῆς καρδίας εἰς ἣν εὐρίσκειτο ἡ Κλεμεντίνη, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ ἡγάπα τὸν Ἀλφρέδον, καὶ ἡ καρδία τῆς ἐπληρώθη ὑπὸ θαθείας λύπης, συλλογιζομένης, διὲ δὲν ἤθελε τὸν ἐπανιδῇ πλεόν. Φοβουμένη τὰς ἀποπειρας του, καὶ πρὸ πάντων τὸ αἰσθημα, τὸ ὁποῖον τὴν εἴλκεε πρὸς αὐτὸν, ἐπεφόρεισε μίαν τῶν συντρό-

φων τῆς νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ πλησίον τοῦ πατρὸς τῆς ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, καὶ ἐπῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ γραῖαν θείαν τῆς, κατοικοῦσαν τρεῖς λεύγας μακρὰν τοῦ Ἀγίου Ὑβου. Ἡ ἀναχώρησις αὐτῆς ἀνεξωπύρηνεν, εἰ δυνατόν, τὸν ἔρωτα τοῦ Ἀλφρέδου, ὅστις μὴ δυνάμενος νὰ θριαμβύσῃ κατ' αὐτοῦ, ἐσκέφθη νὰ νυμφευθῇ τὴν κόρην τοῦ κτίστου. Μόλις τὸ σχέδιον τοῦτο ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν του, καὶ ἠθέλησεν ἀμέσως νὰ τὸ πραγματοποιήσῃ, ἔγραψεν ὅθεν εἰς τοὺς συγγενεῖς του διὰ νὰ λάβῃ τὴν συγκατάθεσιν των. Οἱ συγγενεῖς, ὡς μαντεύετε, τὸν ἐξέλαβον ὡς παράφρονα, καὶ ἠρνήθησαν νὰ ἐπικυρώσωσι συνοικέσιον τόσον δυσανάλογον. Ὁ Ἀλφρέδος, ὀλίγον φρωντίζων περὶ τῆς ἀρνήσεως αὐτῆς, ἔκαμε τὰς συνήθεις προσκλήσεις τοῦ γάμου εἰς τοὺς γονεῖς του, καὶ ἔπειτα, ἀφ' οὗ ἐδῶκε τὴν παραιτήσιν του, καὶ ἐπλούτησεν ἐκ τῆς ἀπροσδοκήτου κληρονομίας γηραιοῦ τινος θειοῦ του, ἐνυμφεῦθη τὴν Κλεμεντίνην εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Ὑβου. Κατὰ πρῶτον, ἡ νέα κόρη παρεκάλεσε θερμῶς τὸν Ἀλφρέδον νὰ μὴ τὴν νυμφευθῇ παρὰ τὴν θέλησιν τῶν γονέων του, παρατηροῦσα εἰς αὐτὸν, διὲ τοιαῦτα συνοικέσια σπανίως εὐλογοῦνται παρὰ Θεοῦ· ἀλλ' ὁ ἔρωσ ὑπερίσχυσε τοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ λογικοῦ. Ἡ εὐτυχία τοῦ ν' ἀνῆλθῃ τις εἰς τὸν, ὅπερ ἀγαπᾷ, διὰ τοῦ ἱερωτέρου δεσμοῦ, εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε πολλὰς παραβλέπει σχέσεις.

Ὡ τέκνα μου! παρακαλεῖτε τὸν Ἰψιστον νὰ σὰς διαφυλάξῃ ἀπὸ τοιαῦτα ἰσχυρὰ πάθη, τὰ ὁποῖα κατασυντρίβουσι πολλὰκις τὴν ὑπαρξιν τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ θύματα τῶν τρομερῶν τούτων τρικυμιῶν τῆς καρδίας, εἶναι βεδαίως ἄξια οἴκτου μᾶλλον, ἢ φόγου· μ' ὅλα ταῦτα, γνωρίζετε καλῶς, διὲ διὰ μόνῃς τῆς ἀκλονήτου θελήσεως τοῦ νὰ μὴ μακρυνθῶμεν ἀπὸ τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς, δυνάμεθα νὰ βαδίζωμεν σταθερῶς εἰς αὐτήν.

Τὴν ἐπιοῦσαν τῶν γάμων τῆς, σφοδρὰ λύπη ἐτάραξε τὴν εὐτυχίαν τῆς Κλεμεντίνης· ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν πατέρα τῆς, τὸν ὁποῖον ἡγάπα μετὰ ἀπειρον τρυφερότητα, καὶ παρὰ τοῦ ὁποῖου ἐλατρεῖτο, διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Ἀλφρέδον εἰς Παρίσιους. Ἀφῆσε μὲν μίαν γυναῖκα νὰ ὑπηρετῇ τὸν γέροντα, καὶ τίποτε ἀφ' οὗ ἐδύνατο νὰ καταστήσῃ τὴν ζωὴν του γλυκειάν δὲν ἐλησμονήθη, ἀλλ' ἤθελεν στερεῖσθαι τῆς παρουσίας τῆς θυγατρὸς του, καὶ ἡ λαμπροτέρα περιουσία ἦτον ἀνίκανος νὰ ἀντικαταστήσῃ τοιοῦτον θησαυρὸν εἰς τὰ ὀφθαλμὰ του. Ἐν τούτοις, ἐνόησεν διὲ ἔπρεπε νὰ φανῇ γενναῖος ψυχὸς διὰ νὰ ἐνθαρῦνῃ τὴν Κλεμεντίνην, καὶ ὁ ἀτυχὴς ἐδυνήθη ἀκόμη νὰ εὐρὴν λόγους ἐλπίδος καὶ παρηγορίας.

Πάντες ἐκλαυσαν τὴν ἀναχώρησιν τῆς νέας μαρκεσίας, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ νεάνις, μ' ὅλον τὸν πρὸς τὸν συζυγὸν τῆς ἔρωτα, ἠθάρνη τὴν καρδίαν τῆς σπαρταττομένην ἐπὶ τῷ χωρισμῷ τούτῳ.

— Θὰ ἐπανελθῶ, μὰς ἔλεγεν αὐτῇ, ἐν μέσῳ τῶν λυγμῶν τῆς. Ἐπανῆλθε τῶνόντι, ἀλλ' εἰς ποῖαν κατάστασιν!

Δύο ἔτη ἡ Κλεμεντίνη ἔγραφε τακτικῶς πρὸς τὸν πατέρα τῆς. Τὰ γράμματά τῆς ἦσαν μελαγχολικά, καὶ ἀμνηχανίαν ἐμφαίνοντα. Τὰ ἀνεγίνωσκα ἐγὼ εἰς τὸν πατέρα τῆς καὶ ἡ καρδία μου κατεβλήβετο. Προαίσθημά τι με ἀνῆγγελεν διὲ ἡ δυσαναλογία τῆς κοινωνικῆς τάξεως, ὅπερ ἐν ἡδὴ διχονοσίᾳ τινὰς εἰς

τὸν οἰκιακὸν βίον τῆς Κλεμεντίνης, καὶ δὲν ἡπατώ-
μην, ὡς θέλετε ἰδεῖ.

Ἀπαξ μόνον κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ἐπεσκέφθη
τὸν πατέρα της. Ἀπέκτησεν υἱόν, καὶ ἐπεθύμει νὰ
λάβῃ τὴν εὐλογίαν τοῦ πάππου του. Ὡ τέκνα μου!
ποία χαρὰ, ἀλλὰ καὶ ποία λύπη εἰς τὴν σύντομον
ταύτην συνέντευξιν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς θυγατρὸς!
Ἄγγελος ἀρρωστώσεως καὶ καλοκάγαθίας, ἡ Κλεμεν-
τίνη δὲν ἐπαρπονέθη ποσὺς κατὰ τοῦ ἀνδρὸς της·
διὰ τὴν μὴ λυπήσῃ μάλιστα τὸν γέροντα, ἠθέλησε νὰ
τὸν πείσῃ, ὅτι ἦτο εὐτυχής· ἀλλ' οὐδὲ ὁ πατὴρ της, οὐδ'
ἐγὼ δὲν ἡπατήθημεν. Τοσαῦτα ἡθικά θλιψαί ἀφ' ἑ-
σάν ἦδ' ἔχῃ ἐπὶ τοῦ προσώπου της, τοῦ ἄλλοτε τό-
σον ἀγνοῦ καὶ θελκτικοῦ. Τὴν πρωίαν τῆς ἀναχω-
ρήσεώς της, ὁ γέρον πατὴρ της καὶ ἐγὼ τὴν συνω-
δούσαμεν μέχρι τῆς ἄκρας τῆς πλαγίας ὁδοῦ ἧτις ἐ-
νώνεται μὲ τὸν μεγάλον δρόμον. Ἐκράτει τὸν βρα-
χίονα τοῦ πατρὸς της, ἡ θαλαμηπόλος ἔφερε τὸ παι-
δίον, ἡ ἄμαξα ἐβάδιζεν· ἠκολούθουν κ' ἐγὼ θυσι-
μένος εἰς λυπηρὸς διαλογισμούς· ἦτο μάτος, καὶ
δὲν θέλω ποτὲ λησμονῆσαι τὴν γλυκεῖαν ταύτην καὶ
ἡρεμον πρωίαν, τῆς ὁποίας ἡ γαλήνη διεφώνει σκλη-
ρῶς πρὸς τὴν σπαρακτικὴν σκητὴν τοῦ ἀποχωρι-
μοῦ τῶν δύο τούτων ὄντων, τὰ ὅποια δὲν ἐμελλον
πλέον νὰ συναντηθῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

Δύο ἔτη παρήλθον ἀκόμη. Ἡ Κλεμεντίνη ἔγραφε
πάντοτε, ἔστειλε πᾶν ὅ,τι ἐδύνατο νὰ ὠραίῃ τὴν ὑλι-
κὴν ζωὴν τοῦ πατρὸς της, ἀλλὰ δὲν ἐπανήρχετο. Περὶ
τοῦ τέλος τοῦ φαινομένου, ὁ γέρον Βιρὼ αἰφνιδίως ἀ-
σθενεῖ τόσον βαρύνως, ὥστε ἀπὸ τὴν δευτέραν ἡμέραν
πᾶσα ἐλπίς ἀπωλόθη. Ἐγραφα πρὸς τὴν μαρκεσιάν,
ἧτις μ' ἀπεκρίθη μὲ τὸ αὐτὸ ταχυδρομεῖον. « ἀναχω-
ρῶ ἀμέσως » τὸ γράμμα μου δύο ἡμέρας μόνον θὰ
προηγηθῇ ἐμοῦ· αἱ δύο ἡμέραι παρήλθον, εἰς τὰς τε-
λευταίας δὲ λάμψεις τῆς δευτέρας, ὁ γέρον Βιρὼ ἐξέ-
πνευσεν, κράζων τὴν θυγατέρα του, καὶ κληροδοτῶν
μὲ μὲ τὴν πρὸς αὐτὴν εὐλογίαν του. Δεκαπέντε ἄλλαι
ἡμέραι παρήλθον ἀκόμη καὶ ἡ κυρία Κλεμεντίνη δὲν
ἐφάνη. Ὑποτιθεόμενος δυστυχῆσιν τινὰ ἀπροσδόκητον,
ἔγραφα εἰς Παρίσιους, ἀλλὰ καμμίαν ἀπάντησιν δὲν ἐ-
λαβόν· αἱ εἰκασίαι μου μ' ἔρριψαν εἰς ἀμηχανίαν.

Τὸν ἀκόλουθον μῆνα τοῦ θανάτου τοῦ γέροντος, ἐσπέ-
ραν τινὰ μελαγχολικὴν καὶ βροχεράν τοῦ Δεκεμβρίου,
γυνὴ κρατοῦσα παιδίον ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἐπεσεν ἐξηντη-
μένη ἀπὸ τὸν κόπον ἐπὶ τῶν βαθυμίδων τῆς ἐκκλησίας
τοῦ ἁγίου Ὑβου. Ὁ ἄνεμος ἐπνεεν ὀρμητικῶς, καὶ ἀ-
νεμοστρόβοι χιόνος ἐσκότιζον τὴν ἀτμόσφαιραν. Ἡ
θεία πρόνοια ἐπέτρεψεν, ὥστε ὁ νεωκόρος, ἀφοῦ ἐσήμανε
τὸν ἐσπερινόν, νὰ ἐπιστρέψῃ, νομίζων ὅτι ἐλησμονήσῃ
νὰ κλείσῃ τὰς θύρας τῆς ἐκκλησίας. Ἀντικειμένον τι
μέλαν ἔκειτο ἀκίνητον ἐπὶ τοῦ κάτωφλιου, ἦτο δὲ γυνὴ
λειποθυμημένη· τὸ ἀτυχὲς παιδίον της κεκλιμένον ἐπὶ
τοῦ στήθους της, ἔκλαιε κράζων αὐτὴν σιγαλά. Ὁ νεω-
κόρος, συγκινηθεὶς εἰς τὸ σπαραξικάρδιον τοῦτο θέαμα,
ἐπήγγε καὶ ζητήσῃ βοήθειαν. Πάραυτα, ἅπαν τὸ χωρίον
συνέβρευσεν, προηγουμένου τοῦ δημάρχου καὶ ἐφημερίου.
Ἡ δυστυχὴς μετεφέρθη εἰς τὸ πρεσβυτέρειον, πρὶν ἢ ἀνα-
λάβῃ τὰς αἰσθήσεις της.

Τὶ δὲ μᾶς ἐφάνη, ὅταν εἰς τὴν ὑποτρέμουσαν λάμψιν
τοῦ φανοῦ, ἀνεγνωρίσαμεν τὴν ὠραίαν μᾶς Κλεμεν-
τίνην.

Τὰ ἐνδύματά της, βεβρεγμένα ὑπὸ τῆς χιόνος, ἔμε-

νον προσκολλημένα εἰς τὰ ἰσχνὰ μέλη της, ἡ δυστυχία
διεποίκιλεν ὑπὸ ἀργυροειδῶν νημάτων τὸ στίλβον τῆς
κόμης της· ἡ λευκότης τῆς χροῖας της μετεβλήθη εἰς
πελιδνὴν ὠχρότητα, ἀλλ' οἱ ἄγνοι χαρακτῆρες της διε-
τήρουν εἰσέτι πᾶσαν τὴν γοητείαν των, καὶ οὐδ' αὐτὸς
ὁ θάνατος ἐδυνήθη ν' ἀλλοιώσῃ τὴν ἀγγελικὴν τῶν
γλυκύτητα.

Εἰς διάστημα δέκα ἡμερῶν, ἡ Κλεμεντίνη παραδε-
δομένη εἰς τρομακτικὴν παραφροσύνην, δὲν ἐγνώρισεν
οὐδέν. Ἐπὶ τέλους, διὰ μεγίστης περιποιήσεως, ἐπαι-
σθητῇ βελτίωσιν ἔγεινεν εἰς τὴν κατάστασιν της· ἀλλ'
ἠσθάνθη, ὅτι δὲν θ' ἀφῇσει τὴν κλίνην τῆς δούνης ἢ διὰ
νὰ δαηγῇ εἰς τὸ κοιμητήριον. Ὁ πρῶτός της διαλο-
γισμὸς ἦτο νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τοῦ πατρὸς της· ἀλλὰ φο-
βούμενοι νῆαν κρίσιν, ἠβελήσαμεν νὰ τὴν κρύψωμεν τὴν
ἀλήθειαν, πλὴν τὴν ἐμάντευσεν.

— Ὡ θεέ μου! ἐψιθύρισε αὐτὴ, ἐνώνουςα τὰς χεῖ-
ρας, συγχώρησέ με· ἂν δὲν ἐγκατέλιπον τὸ γῆρας τοῦ
εἰς μισωτάς φροντίδας, ἦθελε ζῇ ἀκόμη... Μὲ κα-
τηράσθη, ἴσως, καὶ μ' ὅλα ταῦτα...

Ἐσπευσα νὰ τὴν ἐνθαρρύνω. « Ὅχι τῆς λέγω, ὁ
πατὴρ σου ὑπέφερεν εἰς τὴν ἀπουσίαν σου, ἀλλὰ δὲν
σὲ ἐμέμφθη ποσὺς· ἐνόησεν ὅτι ἰσχυρωτέρα δύναμις
τῆς θελήσεώς σου σ' ἐκράτει μακρὰν αὐτοῦ, καὶ ἀπε-
θανεν εὐλογῶν σε.

Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς περιγράψω, τέκνα μου, τὴν εὐ-
γνωμοσύνην, ἧτις ἐπέλαμψεν εἰς τὰ ἐσθεσμένα ὅμμα-
τα τῆς Κλεμεντίνης, ἀκουούσης τοὺς λόγους μου· πολ-
λὴν ὥραν ἐδεήθη ἐνθέρμως, ἔπειτα ἐξήτησε νὰ τὴν ἀ-
φῇσουν μόνην μὲ τὸν ἐφημέριον, τὸν δημάρχον, καὶ ἐ-
μέ. Ἡ ἀτυχὴς, τότε μᾶς διηγήθη ποία σειρά δεινῶν
δυστυχημάτων τὴν ἐμπέδισαν νὰ ἔλθῃ νὰ δεχθῇ τὴν
τελευταίαν πνοὴν τοῦ πατρὸς της· δὲν θὰ σᾶς διηγηθῶ
λεπτομερῶς τὰ δυστυχήματα ταῦτα, παιδίά μου· μάθε-
τε μόνον, ὅτι, ἀφοῦ ἅπαξ ὁ ἔρως τοῦ ἐσθέσθη, ὁ Ἄλ-
φρέδος δὲν εἶδε πλέον εἰς τὴν συντροφὸν τοῦ πατρὸς θυ-
γατέρα κτίστον. Μανιώδης καθ' ἑαυτοῦ, διότι πα-
ρεμπόδιζε τὸ μέλλον τοῦ ἐκ τῆς ἐνώσεως ταύτης,
ἐπότιζε τὴν Κλεμεντίνην δὲ τῶν πικροτέρων καταφρο-
νήσεων· καὶ μόνος ὁ στοχασμὸς τῆς μονώσεως, εἰς ἣν
ὁ θάνατός της ἠθέλει ἀφῇσει τὸν υἱόν της, μᾶς ἔλεγεν
αὐτὴ, τὸν ἐμπέδισαν τοῦ νὰ κάμῃ ἀπέπειραν κατὰ τῆς
ζωῆς της. Ἀλλὰ τὸ ποιήριον τῆς δυστυχῆς γυναίκος
δὲν εἶχε κενωθῇ ἀκόμη· ὠθούμενος ἀπὸ τὰς συμβου-
λάς τῆς εἰκογενείας, τῆς ὁποίας ἡ συγχώρησις ἔχο-
ρηγεῖτο ὑπὸ τὸν βροντῆς ἐξορίας τῆς Κλεμεντίνης, ὁ Ἄλ-
φρέδος δὲν ἐρείσθη πλέον τοῦ θυμῶτός του· ἡμέραν τινα
διεδήλωσεν ὅτι ἐμελλε νὰ θέσῃ ποσότητα τινὰ χρημα-
τικὴν παρὰ τινι τραπεζίτῃ, διὰ νὰ τὴν προφυλάξῃ ἀπὸ
τὴν ἐνδείαν, καὶ ἐπὶ ἐδύνατο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἅγιον
Ὑβον, ἀρίστου εἰς αὐτὸν τὸν υἱόν των. Ἡ δυστυχὴς
δὲν ἀπῆντησε λέξιν· ὁ Ἄλφρέδος, κακὸς πατὴρ καὶ ἀ-
νίκανος νὰ ἐννοήσῃ τὴν μητρικὴν στοργήν, ἐνόμισεν
ὅτι ἡ γυνὴ τοῦ συγκατετίθετο εὐχαρίστως εἰς τὸν χω-
ρισμὸν τοῦτον, καὶ ἀπεσύρθη περιχαρὴς, ὅτι ἀπῆλαγῃ
ἀπὸ σκηνᾶς δακρύων καὶ ἐπιπλήξεων. Τὴν αὐτὴν ἡμέ-
ραν ἐφθασεν ἡ ἐπιστολή, ἡ ἀναγγέλουσα τὴν ἀσθένειαν
τοῦ πατρὸς της. Ἡ Κλεμεντίνη δὲν ἐδίστασε πλέον
νὰ πραγματοποιήσῃ σκοπὸν πρὸ πολλοῦ ἤδη σχηματι-
σθέντα. Τὴν ἐπαύριον ἀφοῦ συνήθοιζε τὰ πράγματά
της καὶ τὸ ὀλίγον ἀργύριον, τὸ ὁπαῖον τῆς ἀφῆσεν ἡ φι-
λαρφυρία τοῦ Ἄλφρέδου, ἐπήγγε νὰ λάβῃ εἰς τὴν ἄμα-

ξαν τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν τὴν πρῶιν ἐσυμφώνησε δι' αὐτὴν καὶ τὸν υἱὸν τῆς. Ἡ σκληρότης τοῦ συζύγου τῆς τὴν προσέβαλε καίρως· ἤσθάνετο διὰ ὀλίγον ἤθελε ζῆσαι, καὶ ἡ μόνη τῆς ἐπιθυμία ἦτο νὰ φθάσῃ ἐν καιρῷ διὰ νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν θνήσκοντα γέροντα, καὶ ν' ἀποθάνῃ μετ' αὐτοῦ. . . .

— "Ὅταν δὲν θά ὑπάρχω πλέον, ἔλεγεν, ὁ Ἀλφρέδος θ' ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν μας.

Ἀνεχώρησεν ἡ δυστυχὴς γυνὴ, ἀλλὰ σφοδρὸς πур- τὸς τὴν ἠγάπησεν νὰ σταματήσῃ καθ' ἑδὼν. Ὅταν δὲ ἀπηλάγῃ τοῦ κινδύνου, εἰς μὴν εἶχε παρέλθει, εἰ πό- ροι τῆς ἐξηντλήθησαν καὶ διὰ νὰ εὐχάσῃ εἰς ἅγιον Ὑδὸν ἔπρεπε νὰ βαδίσῃ τριάκοντα λεύγας πεζῇ, κρατοῦσα τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς· ἄνευ τοῦ νεοκόρου, δὲν ἦτον ἀπίθανον, ἐκείνη ἦτις ἄλλοτε ἦν τὸ καύχημα τοῦ χωρίου μας, ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ πείναν καὶ τὸ ψύχος, ὑπὸ τὸν πρόναον τῆς ἐκκλησίας.

Ὅταν αἱ ἀλγύναι ἐξομολογήσει τῆς Κλεμεντίνης ἐτελείωσαν, ἐζήτησε μελάνην καὶ χαρτίον, ἔπειτα ἔ- γραψεν εἰς τὸν ἄνδρα τῆς τὸ περιπαθέστερον γράμμα διὰ νὰ τοῦ συστήσῃ τὸν υἱὸν τῆς. Τὸ ἥμερον πλάσμα δὲν ἀπέτεινεν οὐδεμίαν ἐπιπλήξιν εἰς ἐκεῖνον, ὅστις τό- σον ἀκληρῶς τὴν μετεχειρίσθη. Μόνοι οἱ ἔνοχοι γινώ- σκουσι τὴν ὀργήν, αἱ αἰσῶαι ψυχαὶ εἶναι πάντοτε γαλή- ναιαι. Ὅταν ἐτελείωσε τὸ γράμμα τῆς, ἡ Κλεμεντίνα τὸ ἐνεχείρισεν εἰς τὸν ἐφημέριον. Ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς ὑ- πεσχέθη νὰ τὸ μεταδίδῃ ὁ ἴδιος πρὸς τὸν Ἀλ- φρέδον.

Τὸ ἑσπέρας τῆς πενθίμου ταύτης ἡμέρας, ἀφ' οὗ ἔλα- θε τὰς παρηγορητικὰς παραμυθίας τῆς θρησκείας, ἡ Κλεμεντίνη ἀπέθανε, πρὶν εἰσεῖν συμπληρώσει τὸ τρια- κοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς. Πρὶν δὲ ἐκπνεύσει, ἐζήτησε νὰ τῆς φέρουν τὸν υἱὸν τῆς, καὶ πολλὴν ὥραν ἐδεήθη ὑ- πὲρ αὐτοῦ εἰς τὴν Θεοτόκον, μητέρα ὧν τῶν ὀρ- φανῶν.

Μετὰ μίαν ἐβδομάδα, ὁ ἀγαθὸς ἐφημέριος ἀνεχώρη- σε διὰ τοὺς Παρισίους φέρων μεθ' αὐτοῦ τὸν μικρὸν Ἑρρίκον. Μετὰ δεκαπέντε δὲ ἡμέρας ἐπανήλθον καὶ οἱ δύο· ὁ Ἀλφρέδος εἶχεν ἀκολουθήσει τὴν οἰκογένειάν του εἰς Ἰταλίαν.

Υἱοθετήσαμεν τὸ τέκνον τῆς Κλεμεντίνης, τῆς ὁ- ποίας τὸν τάφον ἀνοίξαμεν πλησίον τοῦ πατρός τῆς· χωρισμένοι εἰς τὴν ζωὴν, ἐμελλον, τοῦλάχιστον, νὰ ἐ- νωθῶσιν εἰς τὸν οὐρανόν· φεῖ! δι' ἡγάπησε τὸ θῆμα τοῦ Ἀλφρέδου, δὲν ἦτο προωρισμένον νὰ ἐπιζῇ μετ' αὐτὴν, καὶ τὰ ῥόδα ἅπασι μόνον εἶχον ἀνθῆσαι ἐπὶ τὸν τάφον τῆς, ὅτε ἐδεήθη νὰ τὸν ἀνοίξωμεν ἐκ νέου, διὰ νὰ καταθέσωμεν ἐκεῖ καὶ τὸν υἱὸν τῆς. Στερηθὲν τῶν μητρικῶν φροντίδων, τὴν οὐρανίαν ταύτην δρόσον τῆς νεότητος, τὸ ἀσθενὲς τέκνον ὠχρίασεν ὥς τὸ φυτὸν, ἀ- πὸ τὸ ὁποῖον ὁ ἥλιος ἤθελεν ἀποσύρει τὰς ἀκτῖνας του, καὶ ἐμαρὰνθῃ.

Μετὰ τέσσαρα ἢ πέντε ἔτη ὁ Ἀλφρέδος ἐπανήλθεν εἰς Γαλλίαν. Αἱ ἐρευναὶ του διὰ νὰ μάθῃ τέλος τὴν τύ- χην τῆς γυναικὸς του τὸν ἔφερον εἰς τὸν ἅγιον Ὑδὸν, ὅπου ἐβεβαιώθη ὅτι τίποτε πλέον δὲν ἦν ἀντιῆτο εἰς τὸ συνοικεσιὸν του μὲ μίαν πλουσίαν κληρονόμον.

Τὶ θέλομεν συμπεράνει ἐκ τῆς ἱστορίας ταύτης τέ- κνου μου; ἐξηκολούθησεν ὁ γέρων, ὅ.τ. σὰς ἔλεγον πρὶν ἀρχίσω τὴν διήγησιν. Ἄν ἡ Κλεμεντίνη ἔμενεν εἰς τὴν πρῶτην τῆς κατάστασιν, ἡ ζωὴ τῆς ἤθελε διέλθῃ

γλυκεῖα καὶ ἡρεμὸς ὡς τὴν ἐδικήν μας. Εὐτυχὴς σύζυ- γος, ἀγ. θῆ μήτηρ, δὲν ἤθελε πρῶτως ἀφήσει τὴν ζωὴν, καταβληθεῖσα ἀπὸ τὴν μεγαλητέραν λύπην, ἥτις ποτε καταθλίβει τὴν γυναῖκα, τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ συζύγου τῆς. « Ὅταν δὲν ἔχει τις εἰμὴ πτέρυγας περι- στερᾶς, δὲν πρέπει, ὡς τὸν αἶτον, νὰ πλησιάσῃ τὸν κε- ραυνόν. »

(Musée des familles.) Ὑπὸ Ε.

ΑΛΘΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΥ.

Ὑπάρχει εἰς τὴν φύσιν γενικός τις πράκτωρ, διαι- κῶν καὶ τροποποιῶν πάντα τὰ ὄντα, ὅστις εἰδικώ- τερον πρὸς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν ἐφαρμοζόμε- νος, ζωϊκὸς μαγνητισμὸς ἐπωνομάσθη.

Ὁ πράκτωρ οὗτος, οὐσιωδῶς κοινωνητὸς κατὰ θέλησιν, ἐνεργεῖ ἐπὶ τῶν σωμάτων, ἐν οἷς εἰσδύει, τρο- ποποιήσεις λιαν ἀξιοσημειώτους καὶ τὸ πλεῖστον εὐερ- γητικὰς.

Ἐκ τῶν τροποποιήσεων τούτων ἡ μᾶλλον ἀξιοθαύ- μαστος εἶναι ἡ γνωρίζομένη τῷ ὀνόματι τεργητῇ ὑ- πνοβασία ἢ μαγνητική. Ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ, ἀπηλλαγμένη τῶν αἰσθητηρίων τῆς, ἀποκτᾷ ἐνέργειάν τινα ἀντιληπτικὴν, ἥτις ἀνατρέπει ὅλας τὰς περὶ τῶν τοῦ κοινού βίου εἰδήσεις μας. Ἡ σκιερότης τῶν σωμάτων εἰς τινὰς περιστάσεις, αἱ δι- αστάσεις, τὰ φυσιολογικὰ μυστήρια, τὸ σκότος τοῦ μέλλοντος δὲν ἐπιπροσθοῦσιν αὐτὴν.

Καὶ δυνατόν μὲν ν' ἀπατηθῇ, ἀλλ' ἐν γένει τὰ ἐκ τούτου ἀποτελέσματα εἶναι θαυμασία, καὶ ἂν τὰ δι- ἀφιλονεικῇ ὁ νοῦς ἡμῶν, ἀλλ' εἶναι ἀνίκανος νὰ τὰ ἐ- ξηγήσῃ.

Ἀρχὴ ζωϊκῇ, οὐσία αἰθερία, περιεχυμένη ὑπὸ τοῦ Παντοδυνάμου εἰς ἅπασαν τὴν φύσιν, συγχεομένη μετὰ τῆς θερμότητος, τοῦ φωτός, τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, ἐνεργοῦσα ἐν ὑμῖν, ἐκτὸς ἡμῶν, ἀκουσίως ἡμῶν, ἀνα- πυσσομένη ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν ἡθικῶν αἰτίων ἢ παθο- λογικῶν περιστάσεων, ἰδοὺ τί ἐστὶ μαγνητισμὸς. Οὐ- δεὶς τῶν ὅτοι ἠθέλησαν νὰ σπουδάσωσι τὰ φαινόμενα τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ἠρνήθησαν τὸν μαγνητισμὸν τούτον. Ὅχι, ἀπατώμεθα. Τὰ ἐπιστημονικὰ σωμα- τεῖα δὲν παρεδέχθησαν εἰσεῖν τὸν μαγνητισμὸν, οὐδὲ τὸν ἐπολιτογράφησαν εἰς τὸ κράτος τῶν γνώσεών του. Ἀποδεικνύεται ἄρα ἐκ τούτου δι' ὁ μαγνητισμὸς δὲν ὑπάρχει, δὲν τὸ φρονούμεν. Προσκόλλημένοι διὰ τῆς καρδίας καὶ τοῦ συμφέροντος εἰς τὰς παλαιὰς μεθό- δους, οἱ σοφοὶ ἀρνούνται τὸ φῶς, διότι δὲν βλέπουσι, καὶ τὴν κίνησιν διότι εἶναι παραλυτικοί. Δὲν χυτεύ- θησαν καὶ κατὰ τοῦ Ἀρβέυ, ἀποδεικνύοντες τὴν κικλοφορίαν τοῦ αἵματος; Ὅταν αἱ ἀπλοὶ τὴν καρ- δίαν φθάνωσι διὰ τῆς πίστεως εἰς τὴν θεωρίαν τῶν θαυμασίων μυσηρίων τοῦ ἀοράτου κόσμου, οἱ σοφοὶ